

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 28. kozoperska 1858.

List 22.

Ozir v nebo.

O blagor vam, sijonski prebivalci,
Ki v zlatim mestu zvezdnih ste višav!
Vam, z večno slavo venčani zmagavci
Na zemlji kdaj nevarnih vam skušnjav!
Iz solzne doline oziramo milo
Se gori, presrečni! k vam v sveto nebo,
Kjer vaše veselje vas nikdar minilo
V nebeški spomladi ne bo!

Veliko boljše zdaj, ko pred, spoznate
Neskonečno popolniga Duha;
Vi gledate tam, kjer so dóbe zlate,
Obličje trojedniga Boga!
O blaženi kraji, kjer vidno stanuje
Neskonečno Bitje, svetniki, pri vas,
In z blišnem prečudnim vaš dom razsvetljuje,
Izvoljeni, večni vam čas! —

Tam ni solzá, nobeniga terpljenja,
Vročina je neznana vam in mraz,
Vam bati več se ni od tam ločenja,
Težav, nablóg in rév ni več pri vas.
Tje v kraje prelépe de skoraj že priti
Bi mogel, nemirno serec si želi,
Kjer človek se more vsih zlégov znebiti,
Kjer grenke tud smerti več ni. —

Nezmérne sreče zvezda vedno sije
V deželi rajski vam nebeščanam!
Na večno jasnim nébu ne zakrije
Oblakov truma nikdar solnea vam. —
Kak sreča na zemlji je naglo minljiva,
V nebesih je prava, ki večno terpi.
Tam gori je radost, ki je nezvenljiva,
Tje gori serec si želi!

Človeško ni serec še občutilo,
Ni vidilo nobeno še okó,
Kar Večni je pripravil vam v plačilo,
Ni slisalo nobeno še uho.
In kar se je enkrat po sreči začelo,
Za čase vam večne pripravljeno je;
Vse časno bo zopet svoj konec uzelo,
Nebesko veselje pa ne! —

Zatoraj k vam, sijonski prebivalci!
Ki v zlatim mestu srečnih ste višav.
K vam, z večno slavo venčani zmagavci
Na zemlji kdaj nevarnih vam skušnjav,
Iz solzne doline oziramo milo
Mi gori, presrečni! se v sveto nebo,
Kjer vaše veselje vas nikdar minilo
V nebeški spomladi ne bo! — A. Okiški.

Misti na pokopališu.

Kaj stoji visoki križ v sredini
Černo-siviga obzidja tam?
Kaj okoli križev na ledini?
Ni li mrtvih tibi, mirni hram?
Grobje je, in resno govori:
Vmreti moraš, revče, človek ti!

Tam častljiva, zala je gonila,
V nji trohni bogatec, žlahtnik, knez;

Tam pa boren grob je brez znamenila,
Grob sirot, in starih, mladih vmes.
Razni grobi tožne price so:
Smerti ubežal živi člov'k ne bo.

Kamo pride duša iz telesa?
Kteri dušni je po smerti stan?
Vice, večni pekel alj nebesa.
Po življenji je zaslužek dan.
Kdor nebes lepoto hoče imet',
Mora v Božjo čast svetó živét!

Duša v raji večno se raduje;
Duša v peklu večno se pekli;
Duša v vicah časno se očisuje,
Britke muke grozno tam terpi.
Z vic pomagat v sveti raj se dá,
Z dobrim deli serca verniga.

Kaj, če v vicah duše staršev mojih
V grozni sili kličejo v pomoč?
Kaj, če duše staršev, znancev tvojih
Milo zdihajo iz vic, rekoč:
Smil' se, moja hči, moj dragi sin,
Reši me iz groznih bolečin!

Jelen hrepeni po merzli vodi,
Zenj je iše željno krog in krog;
Se bolj vérne žeja po svobodi.
Oh, po tebi, Jezus, mili Bog!
Smili Jezus, vérnih se duše,
Kmaló reši vse iz strasnih vic! Maresič.

Misijonske naznanila

od 1. sušca lanskiga leta do poslednjiga mal. travna letasnjiga leta soravnokar prišle na svetlo. Ker je bila „Danica“ zastala v lanskim naznanilih, ki so zdaj že zastarane, lo pa letasnje bolj pridno posneti si prizadevala.

Začnejo se letasnje naznanila z britkimi žalostnicami, s smertnimi pripovedmi naj starjih gg. misijonarjev, in pred vsimi misijonskiga prednika, gospoda dr. Ign. Knoblerja, našiga nepozabljiviga rojaka.

21. kinovca 1857 se je bil ranjki g. provikar z Bele reke zopet v Hartum povernil — oserčen in vesel, ker je vidil, da je bilo do tistihmal v misijonu manj merlicev ko druge leta, in da so se bolj sili, ktere je bil zapustil bolne. Iz znanih vzrokov jenastopil pot v Evropo, ki je med mnogoterimi pritežnostmi do Aleksandrije terpela kaka 2 meseca. Premenjeno obnebje (pač se bolj veliko oslabljenje) mu je že v Kairi toliko prizadelo, da je mogel skorej neprenehama v stanovanji biti. V Aleksandrii je bilo še hujsi. Predolgo je bilo parnika čakati, ki bi bil sel v Civita vecchio (proti Rimu), torej je 5. prosenca 1858 stopil v družiga, ki je brodaril proti Neapelnu. V sredi prosenca dospé v to mesto — že hudo bolan. C. k. poslanec v Neapelnu, F. M. L. vitez Martini, ga je dobil v hudim kaslji v neki ondodni gostivnici; zdravnik dr. Zimmermann, ga zavolj nevarnosti ni več iz sobe pustil. Monsign. Ferreri, apostolski poslanec na neapeljskim dvoru, je poskerbel, da je bil g. provikar z naj večji prijaznostjo sprejet v samostan č. oo. bosih avgustincev.

Tukaj je imel vso skerbno postrežbo. Zraven tega je tam blizu stanoval opat Andrej Eichholzer, spovednik ranjce kraljice in vojvodinje salernske, ki je bil hitro Knobleherjev prijatelj, poln dobrote in miločutja. Samostanski prednik, veliki vikari O. Innocenci, in vsi častiti redovniki so vse storili, karkoli je zamoglo bolniku v polajšanje tekmiti. Vender je vedno hujši pritegovalo, kašelj, merzlica, persne nadleže. Naj slovesnisi zdravnik Lucreaelli s samostanskim domačim lekarjem ob enim sta k njemu hodila. Mogel se je kmalo vleči, je večkrat kri metal, in na svet zdravnikov je že prve dni v sušcu prejel sv. zakramente za umirajočce. 10. sušca je cesarski poročnik našel Knobleharja na stolu sedečiga, shujšaniga, slabiga in strudeniga; v duhu pa je bil vedno v svojim poklicu — pri misijonskih opravilih. Torej se mu je videlo, kako težko je pričakoval, da bi se ozdravil, nad čimur tačas še niso dvomili, vender so pa menili, da bo pri veliki in skerbni previdnosti še nekaj tednov k temu treba.

To bolšanje pa je bilo le dozdevno. Sprememba v njegovim duhu je očitno naznanovala, da tudi za telo nekaj nudiga nastaja. To je skusnja, ki se je že večkrat poterdila nad bolniki, ko je do zadnjiga prihajalo. Začel je bolj čuditi prihajati, kopernel poškodljivih jedeh, se hotel iz samostana kam v mesto preseliti, si je novo obleko in druge reči naročeval, ker je trdno mislil, da bo skorej v Rim popotval. De take reči niso njegovemu srcu, ampak boleznin in opešanim močem pripisovati, si sleherni lahko misli.

V vsi svoji bolezni se je gospod provikar neprenehoma pečal s svojim priljubljenim misijonom, kako bi ga ohranil in vterdil. Namenil si je bil, propagando v Rimu prositi, da naj se obširna okrajna srednje-afrikanjska misijona v dve apostoljski vikariji razdeli. Ena naj bise zročila kakimu redu, kateri naj bi z verskim podučevanjem vred učil zamurce tudi kmetije, kakor so nekdanji benektini in cistercijani severno Evrope pridobili za kersanstvo in oliko. Dela trapistov, stebia benediktinov, v severni Ameriki, so mu bile pred oči, in mislil je, da oni so orodje previdnosti Božje, s katerim bi se dal ta visoki namen doseči. Poslednjo noč je s križem v roki svoje življenje Bogu ponudil za svoje grehe; ako pa bi Vsigamogocnemu dopadlo, mu življenje še pridalsati, je obnovil sklep, da ga hoče popolnoma v spreobračanje zamurcev posvetiti. Te besede je s toliko resnobo in prisercnostjo govoril, da so samostanskiga višjiga in pričujočce redovne brate solze oblike.

V bolezni g. provikarja je bilo v Neapelnu ravno sveto leto. Milost in dobrot tega svetiga časa se je želel tudi g. provikar vdeležiti. Prosil je torej svojiga spovednika, O. Ludvika, samostanskiga lektorja, da naj ima z njim skoz deset dni duhovne vaje ali eksercicije. To ga je prav veselilo. „Kolikorkrat sim ga obiskal, je hotel, da naj kaj božjiga z njim govorim. Večkrat se je spovedoval in vselej mi je po spovedi roko kušnil“. Tako spricuje spovednik od njega. Ravno tolikrat je sv. Resnje telo prejel, in nič mu ni bilo težej, kakor da ni mogel tudi masevati. Desiravno je bilo pri hudim kasli zlo težko, je vender vsak dan duhovske ure (officium) molil.

Kakih štirideset ur pred smertjo, ko je bil prav sam, gre iz postelje in se na tla vleže, da bi v takim stanu svoje poslednje ure čakal, kakor marsikteri svetniki poprejšnjih stoletij. Redovni bratje to spazijo, pritečejo in ga zopet v posteljo spravljajo, ki jih poslušaj in se mirno v Božjo voljo vda. Tisto noč pred smertjo rece prednika poklicati. V silno hudih bolečinah ga prosi, da naj poiše svečo, ki jo je imel med svojo robo, in naj mu jo prizge. On sam pa z obema rokama prime britko martro, ponovi vprico več pričujocih obljubo, da vesel svoje življenje Bogu daruje, kteriga bi bil cisto in do smerti daroval misijonu in zanj delal, kakor dosihmal, ako bi mu bilo pridalsano. Večkrat to noč in v prvih jutranjih urah je kuševal križ in neko podobo Marije Device, ki jo je seboj nosil. Čuteč da se smert bliža je prisercno molil, in prosil je redovne duhovne, da naj tudi

oni svojo molitev z njegovo sklenejo. Spovedniku je naročil, da naj svojim redovnim bratom pové, da je on grešnik, poln napuha in nečimernosti. 13. mal. travna proti poldnevu je apostoljski provikar svojo dušo izdihnil. — Veliki vikari avguštinskiga reda je želel, da naj se položi v cerkvene rake kakor kateri njegovih bratov. To se je na kraljevo privoljenje tudi zgodilo; apostoljski poročnik je bil dovolitev poskerbel. Merlič je bil v cerkvi v mašni obleki na oder djan, bila je slovesna črna maša in bilje. 14. mal. travna pa je bil v rake avguštinske cerkve položen. — Tako je apostoljski mož sklenil svoje življenje: v lepih letih je zapustil očeta in mater, brate in sestre, rodovino in domovino, ter se je z dušo in s telesam daroval nesrečnemu, terdimu Kamovinu zarodu. Se dolgo bo njegova draga domovina za njim žalovala. Bog mu daj večni mir in pokoj!

(D. sl.)

Za vse, ki imajo pri cerkvah opraviti.

(Iz „Drobtine“.)

Po obljubi v lanskim tečaju „Drobtine“ dani, hočem še letas od cerkveniga perila, oblačila in posode kaj opomniti.

Naj začnem od perila. 15. majnika leta 1819 so sveti Oče rimski papež prepovedali cerkveno perilo, katero je iz pavole in so ukazali: da ruta čez rame (amikt ali humeral), dolge srajce (albe), rute čez altar, za roke otirati, naj bodo prihodnjič samo iz platna, katero je laneno ali konopljeno, zlasti vglajena ruta pod kelih (korporal), mala vglajena ruta čez kelih (pala), mala rutica čez kelih, za perste otirati (purifikatorium) ne smejo nikakor pavolnate, ampak morajo lanene ali konopljene biti.

Pametno je, da so pavolnate perila za cerkev prepovedane; večkrat ko se taka reč pere, bolj je rujava, sčasoma je viditi, kakor da bi bila okajena, in le malo časa terpi, ker posebno v mokrih cerkvah kmalo strohni. Lanena platnina pa je čedalje bolj bela; večkrat ko se pere in starji ko je, lepši je, in tudi dolgo časa terpi. Vidil sim v Konjicah iz sicer debeliga domačiga platna blizu 200 let staro ruto za altar, pa ker je bila že večkrat prana, je bila bela kot sneg in se nikjer ne raztergana. Ako premisliš, da lanenina veliko daljše terpi, kot pavolina, je že boljši lanenino kupiti, akoravno je moraš vatel (prač) po deset grošev plačati; pavolino (modropolan, perkal, mušlin) pa vatel po dva groša dobiš. Ali kaj, ko se je težko pravo platno dobi. Lanenina se tudi veliko lepši nosi, kakor pa pavolina. Če se duhovnik hudo potijo, se srajco (albo ali koretelj) težko slečejo, ker se mokra pavolina družiga oblačila zlasti volnatiga hudo prime.

Pa ne le platno, ampak tudi pletenke (spice) naj bodo iz lanene ali konopljene preje spletene. Ali Bogu naj bo potoženo, da se dandanašnji že težko tudi za dragi denar dobijo lanene, ampak vse sploh pavolnate, ker so veliko ceneje v mašinah narejene in za oko veliko lepše, ktere so pa kakor pajčina, in če z njimi kolikanj v kaj ojstriga zadeneš, jih tudi gotovo pretergaš. Ako s platnam v pranje pridejo, zlasti v lug, že niso po prvim pranju za nobeno rabo več. Poslušaj toraj, kako se prati morajo.

Spice se morajo naj poprej na vozek platnen bel trak prišiti, in le ta trak se potem na albo, koretelj, altarni pert ali kamorkoli z redkimi prebodi (štihi) pripne; kadar hočeš te reči v pranje dati, moraš pred spice preč vzeti, kar se lahko zgodi, ako le nit ven potegnesh, na katero so spice na rob pripete bile, spice pa se smejo le v merzli vodi militi (žajfati) in prati. Naj bojse bi bilo, da bi nikolj nihče pavolnatih spice za cerkveno rabo več ne kupoval, berž ko ne bi zopet začeli platnene delati. Naročati moram tudi, da se mokra platnina ne sme shranovati, ampak se mora poprej dobro posušiti, sicer dobi platno maroge, kterih nikoli več ne zgubi. Kadar so korporali vmazani, jih kmalo izpéri, da sterko (močnost) iz njih spraviš, in oprane pa dobro suhe še le shranuj, dokler vsih k ponovljenju ne pošlješ. Nar lepši take reči nune delajo. Za po-

rilo si, ako je le mogoče, poiši v tej reči dobro izurjeno žensko, zakaj ktera ne zna s perilam dobro ravnati, cerkvi močno škoduje, ker vse tako popere, de je belo platno kmal rujavo. Pri žehtanju razterga bolj rahle reči, in pri pladenji (peglanji) vse osmodi ali celo prežgē. Rudeči perkal ali druge pisane reči pod špice našiti ni lepo in tudi ne varno. Ako bedasta peruna za vsako pranje tiste cunje ne odpara preč, bo vse perilo rujavo, kadar pa odparuje, večidel kaj razterga, ko hiti. Vse tiste reči tudi kmalo obledijo, hočeš pa za vsako pranje nove rudečine jemati, te bo veliko stalo in je boljše, de si zlasti za podružnice močnejše pa bolj voske špice omisliš, kterih z obuvalam kmalo ne raztergaš, akoravno nisi v talarji.

Smešno je včasih viditi z čim vsim nevedni ljudje cerkvene špice podlagajo, in nespodobno je altarje kriti s tako robo, ktera je za postelje ali celo za janke namenjena. Vse cerkveno lepšanje morajo duhovniki vredovati, sami pa tudi se učiti, kaj se v cerkvi spodobi, kaj pa ne. Platnina se naj tudi pametno shranuje, v en predal same dolge (albe), v drugi same kratke srajce, vmazane posebej, in oprane posebej. Rute za altar deni na svoje mesto, druge rute pa zopet na drugo jim namenjeno mesto, de kadar kaj potrebuješ, naglo najdeš, de ti ni treba vsega premetati. Male rutice za kelih naj bodo v malih predalkih shranjene. Kdor ima vse reči v lepim redu, kaže de je tudi v glavi tako, kdor pa vse križem meče, naznanuje slabo pamet.

Od duhovske obleke v cerkvi. Zopet se oživlja neki boljši duh za cerkve sploh, in v zadnjih desetih letih je za olepšanje v cerkvah se neizrečeno veliko storilo. Verne veselí, ako duhovne vidijo v lepih oblačilih k službi Božji pred altar stopiti, in farmani radi svoj darček vlagajo k novi cerkveni obleki, in tudi sami včasih kaj kupijo. Ali škoda, de za dragi denar večidel take reči kupijo, ktere le malo časa terpi ali za cerkveno rabo niso. V Lijonu na Francoskim so naj poprej, potem tudi v Benedkah začeli robo za cerkvene reči pačiti, namesto srebra le cin, in namesto zlata le tampak ali kufer rabiti. Izdelujejo se tam in tudi že v drugih mestih po celi Evropi take porte, de se ti zdijo sreberne ali zlate, pa so cinaste ali kufraste, in tkejo v mašinah robo, ktero lahko za židano kupiš, pa je pavolnata. Tako dalječ je že prišlo, de za noben denar cisto svilnate, prav sreberne ali zlate reči več ne kupiš, vse je ponarejeno, vse popačeno, za oko je sperviga prijetno viditi ali čez leto, včasih že poprej, ni več pogledati, zlasti če se take reči v mokrih cerkvah shranjujejo. Ker prosti človek takih reči ne more poznati, je mašnikova dolžnost, de se uči pravo reč od spačene ali ponarejene ločiti, in de samiga cina za srebro, kufra za zlato, pavole za svilo ne kupi, kar se dandanašnji le pogosto nameri. Vidil sim kazulo (mašni plajš), ki je bil za 60 gold. kupljen, pa še 20 gold. ni bil vreden; vidil sim dalmatike za levite, ki so 120 gold. veljale, vredne pa niso bile še 40 gold. Vidil velum za 36 gold., ki ni bil 5 gold. vreden, in tako naprej. Veliko zapeljiviga je v tem, ker širokoustni judje, pa tudi judovski kristjani take cerkvene reči na ponudo po sveti vozijo in jih z veliko pohvalo priporočujejo, de se le slabiga blaga znebijo in denar dobijo; koliko časa ti pa ta reč terpi, jim ni mar, samo de se blago v denar spravi.

Jez družiga sveta ne morem dati, kakor de naj se take reči le pri dobro znanih poštenih barantavcih kupujejo, ali naj se saj taki za svet vprašajo, ki enako blago dobro poznajo. Pravil mi je neki mož, ki je v blagu vsake baže dobro znajden, de ni sukna brez pavole, ne platna brez pavole, ne svile brez pavole, ne porte brez kufra ali cina več, v nekterih več, v nekterih manj, čisto zlatih port ni koli ni, ampak sreberna nit je pozlačena. Pri nekterih cerkvah se še najdejo duhovske oblačila stariga dela, zaveržene v kakim kotu plesnejo. Te naj se na solncu dobro posuše, razparajo in če niso preveč raztergane, naj se jim

nova podlaga dá, in namest lijonskih port se naj svilnate našijejo in lep plajš bo zopet, pa tudi več vreden kakor deset novih iz judovskih fabrik. Iz pet starih že zaverženih plajšev sim jez tri sestavil, ki so prav prilični in lepi. Priporočiti moram tudi cerkvenikam, de naj imajo omare, v kterih so cerkvene oblačila shranjene, večidel odperte, zlasti o suhim vremenu, de zdrav zrak do njih pride in de ne plesnejo. Tudi je dobro, de se po leti včasih zunaj cerkve na solnce denejo, de se lahko posuše, če so kaj mokre, saj večidel imamo le mokrotne cerkve, v kterih duhovske oblačila ob kratkim barvo zgubijo, plesnejo in naglo strohnijo, ako se večkrat ne obešajo na zdrav suh zrak.

Svetovati moram še, de mašni plajši naj se raji obešajo kakor pa vlagajo, kadar se shranjujejo, ker pri vlaganju se preveč zmečkajo in potem gerdo nosijo. Nekteri duhovniki ne kupujejo že storjenih oblačil, ampak jih dajo doma narediti. O naj bi se varovali, za mašne oblačila robo kupovati, ktera je za drugo reč namenjena in ako jo sami ne poznajo, nikakor se ne smejo sramovati takih poprašati, kteri to reč umejo, de ne bodo za mašni plajrobe kupili, ktera je za ženske janke naj bolj pripravna. Ni še dolgo tega, kar sim na nekim popotvanji mašni plajš vidil, kteri je imel v sredi od ravno tiste robe, ktero sim po maši na janki pri županovi ženi vidil. Neki prav pridren duhoven mi je pokazal, kako lepo robo de je njegova kuharica za nov plajš zelene farbe kupila, kteriga misli sama narediti. Smeh se mi je skoraj posilil, ker je duša ravno tisto robo kupila, s ktero imajo po mestih stole (žeselnice) preoblečene, in tako se včasih denar po nedolžnim zaverze in marsiktera reč kupi, ktera ni za cerkveno rabo. (K. sl.)

Glasi zastran Knobleherjeriga spominka.

(Dalje.)

Iz Ljubljane. Imeli smo priložnost une dni veliko glasov, zlasti po Dolenskim, zastran častitih ostankov ranjeiga provikarja slišati, kterih nar veči večina se s tem strinja, de naj se v kapeli sv. Franciška pri sv. Jakobu hranijo. To željo je posebno priserčno izrekel tudi novi provikar v. č. gosp. Mat. Kirchner s pristavkam, de v tako lepim in svetim kraju bi želel tudi on počivati. To željo je izrekla tudi večina darovavcov, v današnjim in poprejšnjim listu zaznamujanih.

Vr.

Iz moravške dekanije. — Željé večine teh, ki so se v zadevi ranjeiga provikarja Knobleherja dozdej v „Danici“ oglasili, kakor se iz vsiga razvidi, so tč, de naj bi se truplo slavniga rojaka našiga na Krajsko prepeljalo. Znani domorodec naše dekanije gosp. K. H. je na list pri pobiranji daril v ravno napičeni namen zapisal: „Častivo spoštovanje in pa željé, tega, ki ga častimo, spoustjemo, pri sebi imeti, sta neločljiva zaumena“ — torej so tudi naše misli: Knobleherjevi pozemeljski ostanki naj se prepeljejo semkaj na Krajsko. Kar bi pa še po naših mislih bilo, je to:

1. Za ranjeiga provikarja se nabirajo darila po vsim Slovenskim; truplo, ako se res prepelje, je zato lastina vsih Slovincov, toraj mu ni nikakor drugod pokopališa odločevati, kot edino le v središi slovenske zemlje, to je: v Ljubljani.

2. Bi bil kraj zato po naših mislih nar pripraviši cerkev sv. Jakoba, in sicer, kakor je že v „Danici“ omejeno bilo, kapela sv. Francišku Ksaverju posvečena.

3. Ranjki provikar Knobleher je sicer oseba zgodovinska, ker postavil si je s svojimi deli spomin, ki ga bo oznanovala zgodovina na veke; vender bi bilo vošiti, de bi se mu tudi postavil spominek, ki oči razveseljuje, na prostim očitnim kraju, in z njim vsim drugim slovenskim tovaršem, ki so z njim vred v vinogradu Gospodovim se trudili, delali, in se v dar Vsigamogočnemu darovali, de bi tako vsi memogredoči se spominjali kersanskih junakov, ki

jih slovenska zemlja ima, ter jih vé in zna ponosno svoje imenovati. V ti zadevi smo z gosp. Likarjem enih misel.

4. Ko se pa s preselitevjo pozemeljskih ostankov ranjega provikarja, in z minljivim ker časnim spominkam njemu v čast pečamo, ne pozabimo njega samiga, to je: njegove duše. Res je, ranjki gospod provikar se je trudil za Božje kraljestvo, in se vojskoval junaško za razširjanje večne resnice na vročim polji srednje Afrike; njegove dela so gotovo v bukvah življenja zapisane; pa bil je on človek, toraj človeškim slabostim kolikor toliko podveržen, ko vsaki drugi, in ko bi morde kaka reč ga zadrževala, tam v večnosti sad svojiga truda in vojskovanja že zdaj uživati, bi li ne bilo za nas napčino, nekeršansko, ako bi mu stavili minljive spominke, v molitvah pa ga pozabili, ter bi za njegovo dušo nič ne poskerbeli? Naša misel je tedaj ta, da bi se kakih 50 ali 100 gold. odločilo za eno večno mašo, in ta naj bi se opravljala po slavnim, ljubim našim ranjkim rojaku v njegovim rojstnim kraju — v Šent-Kocjanu. *)

Čudno se nam zdi, da med pobiranjem daril za spominek ranjega Vodnika od te strani tudi še nobedin ni opomnil. V imenu darivcov te dekanije. J. V.

Iz cirkniške dek. — Ljuba „Danica“, dovoli mi, da tudi jaz nekaj misel, če tudi pozno, vendar mislim, da ne prepozno v tej reči priobčim. V vsaki cerkvi naše domovine, kjer je kakimisijsionar sv. kerst prejel, in ki je šel v vročo Afriko v zveličanski prid nesrečnega Kamoviga rodú v naj bolji dobi darovat svoje življenje, naj bi se na očitnim kraju vzdal kamen z napisom rojstniga dne in smerti v Afriki. Kar se z malimi postroški zamore doseči. Naj bi se tudi v Ljubljani kje postavil večji in ličen spominek, kamor bi se z neizbrisljivimi čerkami vdolble imena afrikanških misijonarjev iz naše dežele z njih predstojnikom slavniga in nepozabljiviga spomina. Tako bi se po mojih mislih zadostilo domovinski zgodbi in treznemu ponosu krajnske dežele. Za prenašbo trupla ranjega provikarja Knobleherja v njegovo rojstno deželo nisim nikdar vnet bil, in še manj od te dobe, kar sim poslušal v neki družbi nekaj gospodov, ki zares visoko cenijo Knobleherjeve zasluge, ki so se z gorečnostjo ponašali, da bi se truplo ne preneslo na Krajnsko, temveč v — Afriko, ter so zaterdovali, da so pripravljeni še nekaj priložiti, ako se to zgodi, desiravno so že nekaj dali za spominek.

Te misli bi se morde v prvem hipu komu utegnile temne in neprijazne zdeti, če jih pa nekoliko pametno pregledamo pri luči spodobnosti, vere in človeštvu prirojenih nagibov, so svitile ko solnce na jasnem nebesnim oboku; zakaj imé Abuna Soliman se izgovarja iz mnogih ust černih rodov globoko globoko doli v daljni Afriki. Divje kardela, desiravno so še ticala v vraznim neznabogstvu, ugledavši v svojim obližji Abuna Solimana, so nehale neusmiljeno se med seboj kavšati, so mirno položile na stran vsmeritvno orožje, ter so pazljivo poslušale miroljubne besede slavniga provikarja. Kakošno spoštovanje morajo pa še le tisti do njega imeti, če je tudi njih število še majhno, ki so se srečno znebili ajdovskih zmot! Ali niso nekda Egiptčani v veliki časti imeli mertvih trupel svojih ljubljencov, ki so jih celo k mizi postavljali, kadar so obedovali, in njih dela pripovedovali? Naj zvedo Afrikanši, ki so ranjega provikarja vidili, poznali in ga željno poslušali, da je njegovo truplo v Afriko pripeljano, se bodo gotovo razveselili, vzajemno si njegove dela dopovedovali in občudovali njegovo trudapolno življenje; tudi bodo kaj rade pobožne duše tje romale, kjer bodo počivale kosti Abuna Solimana, tu bodo hvalile Boga za neprecenljivi dar sv. vere, in ga bodo z gorečnostjo prosile, da naj se skoraj usmili celiga Kamoviga rodú. Kdo vé, če bi Božja previdnost ne blagovolila pri nevednih Afrikanših se tega pripomočka s posebnim na-

činam poslužiti, da se sv. vera hitreje razširi in vterdi po afrikanških širokih in dolgih okolicah.

Če kdo komu kako stvar daruje, je on potlej njen posestnik. Kaj mar ni ranjki provikar svojiga trupla Afrikanšam daroval? Kajti zapustil je roditelje, znance in domovino iz ljubezni do revnih Afrikanšev. Iz nagiba ljubezni do svojih siromaških ovčic se je bil on poslednjič v Evropo podal, kjer se je nadjal raznih pomočkov v dušni in telesni prid Afrikanšev nabrali.

Svetih Cirila in Metoda ostanki niso shranjeni v domovini, kjer sta bila rojena, in če bi bili, bi jih zdaj, ko je že mnogo vekov preteklo po njuni smerti, tudi z velikimi postroški hotli Čehi in drugi Slovijani v tistih krajih med seboj imeti, kjer sta sv. vero razširjala. Ali se ne bo tudi enkrat Afrikanšam želja prebudila, kosti svojiga perviga oznanovavca sv. vere v Afriki imeti? Oni morde še zdaj tega ne mislijo in tudi svojih želj zveršiti ne morejo; zato naj pa drugi kristjani jim bratoljubno v pomoč pristopijo v tej reči, kjer je pametno upati, da bi jim bila v obilen duhoven pospéh.

Duhovni pastir, ki v resnici ljubi svoje ovčice, se ne prenehama trudi za njih dušni in telesni prid, gotovo želi med njimi počivati, kar je tudi ovčicam ljubo.

Ako bi bil kdo ranjega provikarja v poslednji dobi njegoviga življenja vprašal, kje želi pokopan biti? bi se mu bilo to vprašanje nepotrebno zdelo; in če bi ga bil še nadleževal, bi bil berž ko ne rekel, da želi, naj bi njegovo truplo tam počivalo, kjer počivajo njegovi duhovni tovarši, ki so se z njim trudili, in kjer bodo počivali Afrikanši, za ktere je radovoljno težko breme nosil, da bi jih Kristusu pridobil in sebe zveličal. *)

V kateri afrikanški okolici naj bi se truplo shranilo in kje bi se smelo upati, da bi za duhovni pospéh prebivavcov bilo, naj lažje dosodijo častiti misijonarji, ki po Afriki hodijo in dušne in telesne potrebe raznih rodov poznajo; oni tudi utegnejo svetovati, ali je dobro, precej ostanke ranjega provikarja v Afriko prepeljati, ali pa še dalje časa odlašati.

Kr.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

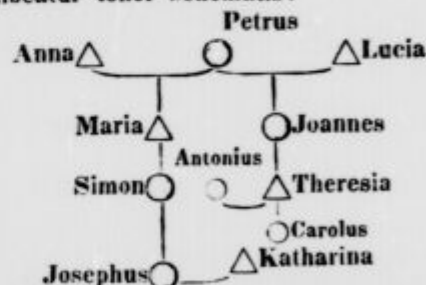
Iz Ljubljane. Quaestiones propositae in examine generali autumnali pro obtinendis beneficiis curatis 1858.

Ex jure canonico.

1. A qualibus occupationibus arcant canones clericos, et an juste?

2. Quae sunt impedimenta matrimonii juris mere civilis, et qualis vigor eorum?

3. Exhibeatur tenor schematis:

An et quatenus ex hoc schemate primo: Carolus et Katharina, secundo: Antonius et Katharina validum ad in vicem matrimonium inire possant? Dr. Leo Vončina.

Ex exegesi biblica.

1. Paraphrastica explanetur s. Matthaei caput decimum nonum a versu 16. usque ad versum 26. inclusive.

2. Fiat paraphrasis capitis quinti epistolae ad Romanos a versu 11. usque ad v. 21. incl. Dr. Math. Leben.

*) Zanesljivo ga ni ne eniga, da bi s to preblogo mislijo ne bil zadovoljna; le ako ima kdo še kaj pristaviti, naj skusi kmalo, potlej homo poskerbeli, da se skoraj v djanji dopolni. Vr.

*) Svojim tovaršem je mende častiti ranjki večkrat govoril (če že v šali ali resnici vmes), da hoče v starosti na hrib Be-linjan na Gondokorskim v pušavo iti, in tamkej poslednje dni samotno preživeti. Vr.

E theologia morali.

1. Ostendatur, omnem vitam et virtutem christianam ab humilitate proficisci debere.
2. Natura christianae caritatis in proximum exponatur.
3. Quo ordine restitutionis officio obstricti sunt illi, qui in eadem causa, sed non eadem ratione hoc officium subierunt.

Dr. Mathias Leben.

Ex theologia dogmatica.

1. Quomodo vindicatur Ecclesiae nostrae nota Apostolicitatis?
2. Exponatur et demonstratur doctrina catholica de processionibus divinarum personarum.
3. Suntne indulgentiae christiano populo salutares?

Dr. Joan. Chrys. Pogačar.

E theologia pastoralis.

(In lingua vernacula.)

1. Sponsa in confessionali de inita cum consobrinu sui sponsi copula carnali se accusat. Quid agendum Confessionario? —
2. In quo consistit rationalis agendi ratio parochi, minus suum inchoantis?
3. Quomodo se gerat sacerdos quoad testamentum infirmi?

Pridiga: Kaj so odpustki, in kaj nam je storiti, de se jih bomo zdaj v svetim letu vdeležili?

Keršanski nauk: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom. Jož. Zupan.

Iz Ljubljane. 21. t. m. je v Gospodu zaspal gosp. Juri Dolinar, doktor pravice, izslužen c. k. profesor cerkvenih prav in zgodovine, mož izvrstne pobožnosti, posebin tolažnik ubozih, zlasti tudi revnih učencov, prijatelj učenosti in podpornik vsiga, kar koli je lepo in blago. Sklenil je svoje lepo življenje v 96. letu svoje starosti, in v saboto ob 3. popoldne (23. t. m.) je bil med obilnim spremljavstvom, zlasti iz šolstva in duhovstva, z veliko cerkveno slovesnostjo pokopan. Vsi vedo povedati, kako močno se je veselil častitljivi starček poslednje ure. Rekel je med drugim: „Rad umerjem, ker vse sim doživel, kar sim želel: Konkordat, razglášenje neomadežaniga spočetja M. D., in cerkvene zbornice, ki se že tudi začenjajo. — 25. t. m. pa je tudi Bog k sebi poklical moža, skoraj trikrat mlajšiga, od poprejšnjiga, gosp. Antona Globočnika, učenika veroznanstva na c. k. ljubljanski gimnazii v 33. letu njegove starosti. Bil je duhoven učen, poln gorečnosti in dobrega duha, ves vnét za prid mladosti. Tudi on je z lepimi besedami svoje življenje sklenil, rekoč: „Hvaležin sim Bogu za bolezen in za smert, po kateri me Bog tako hitro k sebi kliče. Bog blagoslovi vse, ki so mi kdej v mojem življenju kaj dobrega storili!“ Od obeh upamo drugikrat kej več povedati. Bog jima daj večni mir in pokoj!

Iz Krajna. 24. vinotoka, E—m—. V 17. listu je „Danica“ naznanila, da so prečastitljivi gospod Anton Kos, vitez Franc-Jožefoviga reda, častni korar, dekan in fajmošter v Krajnu itd., od Njih svetosti ljubljanski prošt imenovani. — Bili so Oni mož, de jih Krajni zarés ne bo pozabil; naj smém torej besedo od Njih djanja in ločenja spregovoriti.

Kdor je bil poslednje leta kaj v Krajnu, in je v veliko cerkev stopil, je lahko vidil novi veliki altar, nova oba srednja altarja, ravno tako prižnico, kerstni kamen, križev pot, Božji grob, na koru orglje z 18 zapirali, klopi v cerkvi iz hrastoviga lesa. Vse je prav umetno gotiško izdelano in se izhaja zgoraj v mnogo gotiških verhuncov; tudi zadnja dva večidel gotiška altarja sta popravljena. Ravno tako tudi zapazi, de so (stranski stebri, zlasti pa) 4 srednji stebri bronsirani, na kterih gotiško sozidani obok počiva, kateri ima zidane zveze, ki so tudi gotiško delo in prav bogato pozlačene. Obok je višnjevo kakor nebó pomalan, ter ima s štirimi stebri prav spodbudljiv pomen, de verni kristjani, ako hočejo v nebó k nebeskemu Očetu priti,

morajo vedno na 4 poslednje reči misliti. Nadalje zagleda gotiške okna zgoraj z lepo pisanimi šipami, pred velikim altarjem nekaj novih svečnikov s 6 svečami, sakristii in molišu (oratorijum) nasproti, ravno tako veliko, pred nekaj leti prav zalo izdelano kapelo, in dosti manjših reči, ki nimamo namena jih tukaj natanko popisovati, temuč le na nje opomniti, in toliko reči, de je veselje biti v taki olepitičeni veži Božji. — Vse omenjeno je bilo napravljeno pod Njihovim milim in skerbim vodstvom skoz 8 let, ko so bili preljubljeni krajnski dekan, v hudih časih, ob koleri, dragini, suši, večkratni slani itd.

Nar več pa bi imel povedati, kar je nar imenitnisiga in poglavitna reč, kaj de so bili namreč na prižnici, v spovednici, kaj revežem, vdovam in zapušnim sirotam in vsim, ki so Njih pomoči potrebovali, bodi si kdo višjiga ali nižjiga stanu, in še prav posebno tudi bolnikom in umirajočim, ki ga ni bilo vremena, ne ponočne ure, de bi se bili zbal, in veliko noči so prečuli pri umirajočih. Njih dela so zapisane v bukvah življenja, pa tudi Krajncem, Njihovim farmanam, so nepozabljivo v spomin vtisnjene.

Kako priserčno so jih farmani ljubili in spoštovali, se je vidilo 18. nedeljo po Binkoštih (26. kimovca), ko so slovó na prižnici jemali. Pol devetih je zabrenčal veliki zvon pervikrat. Kladvo udari 9, zopet zazvoni veliki zvon, vmes pa z drugimi zvonovi tako mlo priterkuje, de je sleherniga žalost obhajala. Ljudje se v cerkev drenjajo, pa le še drenjajo, de je bila silno polna. Še le ko so na prižnico prišli, neha priterkavati. Ker je pa že večidel vsakimu zapopadek take pridige znan, le o kratkim kaj povém.

Pričeli so koj z vpeljavo, de so od Njih svetosti, papeža Pija IX. bili že v začetku leta za prosta stolne cerkve v Ljubljani izvoljeni, in tedaj zadnjikrat s tega sv. kraja govoré; ponovili so še enkrat mnoge koristne nauke, de naj se sleherni varuje posvetne nečimernosti itd., in so skazali, de le prava pobožnost zamore človeka večno in časno srečniga storiti, ter so se obrnili k vsakimu stanu, mladim in starim, k očetam, materam, sinovam, hčeram, zlasti pa k otrokam, mladenčcem in deklicam, ter so dajali slehernimu pripravnih naukov, in so jim jih prav gorko k sercu gnali. Med drugim so se zahvalili za priserčno ljubezen in spoštovanje, ktere so jim tako skazovali, de jih ni ne eden v celih 8 letih razžalil. Opomnili so tudi, de naj farmani pri sv. maši se na Njih spomnijo, posebno tisto nedeljo, ko bodo v prosta posvečeni, kakor se bodo tudi Oni na Krajnce spominjali, in jih nikoli ne bodo pozabili. Zadnjič so še sebe in vse farmane posebnemu varstvu patronam farne cerkve: Ss. Kancju, Kancjanu, Protu in Kancianili v molitev priporočili, in tako so sklenili prečastitljivi gospod prošt svoje zadnje govorjenje v Krajnu, s priserčno željo, de bi si Njih nauke za vselej globoko v serce vtisnili, de bi Oni vselej le kaj dobrega v Ljubljani slišali od svojih nekdanjih farmanov.

Ker sim nekoliko opomnil, kako so nepozabljivi gospod dekan na prižnici slovó vzeli, in svojo zadovoljnost očitno razodeli, naj opomnim, kako so tudi Krajnci te občutke vedniga spoštovanja, hvaležnosti, in serčne ljubezni do Njih očitno skazovali in tudi po svojih otrocih sporočili, ter so v sredo-večer pred Njihovim odhodom (6. t. m.), v četertik zjutraj in popoldne (7. t. m.) od Njih slovó jemali s prav ginljivo slovesnostjo, ki naj jo saj nekoliko popisem.

Proti 7. uri je bila v sredo zvečer močna tema. Ko kladvo v velikim gotiškim zvoniku 7 udari, se začnejo v zvoniku bakle prikazovati kakor zvezde na nebu, še celo v slepih linah, skoraj v verhu zvonika se posvetite dve luči. Na to znamenje gori tudi na oknih v hišah, ktere so okoli duhovske hiše, mnogo luči, in ravno v tem času pride šolska mladost iz šole z gorečimi mnogobarvnimi baklami *)

*) Bakle so kake 4 čevlje dolge debele palice, ki ima vsaka na zgornjem koncu svečo in okoli nje čevlj visok in pol čevlja širok oljnat papir različnih barv. Pis.

proti farovžu in se na okrog vstopijo, s pevci v sredi. Pevci zapoje nekaj žalostnih ločenic, med njimi tudi primerjeno slovensko od g. M. Ravnikarja v ta namen zloženo pesem.

Verstico za verstico milo „živio“ zaženejo; to je vse ljudstvo, kteriga se je veliko zbralo, mladiga in stariga, z žalostjo napolnilo, in pri marsikterim so se solze v očeh bliskale, ker so imeli zadnjo noč svojiga preljubljeniga dekana med seboj. Velikrat se še ponovi „živio“ in premilo petje, potem pa se podajo vsi z baklami tje, od kodar so prišli; tudi ljudstvo se počasi razide.

Druga slovesnost se je obhajala prihodnji dan, v čertik (7. vinotoka) zjutraj. Imeli so namreč prečastitljivi gospod dekan poslednjikrat sv. mašo, pri kateri so Jim gosp. kaplan A. Mežnarček stregli, gosp. Gregor Rihar, ljublj. sakristan, so orglali, zgorej omenjeni gg. pa so prav lepo — pa vender tako ginjaivo peli, de se je vse po cerkvi jokalo. Končali so tedaj svoje vodstvo v Krajnu ob koncu sv. maše z zahvalno pesmijo „Te Deum laudamus“.

Tretja ura v čertik popoldne je bila odmenjena v odhod. Spet se je kmalo po 2. veliko ljudstva zbralo, zlasti pred cerkevjo in na cesti, kjer so se mem peljali, de bi se v zadnjic vidili prijazno obličje svojiga preljubljeniga pastirja, in na obrazu sleherniga se je bralo globoko žalovanje po tako dobrim in skerbim očetu. Tudi šolarje in šolarice so gospod vodja poklicali, naj bi tudi oni združeni slov v zeli od svojiga očeta. Bili so se sicer že pri zadnjim šolskim izprasevanji v pričo vsih poslušavcev milo poslovili. Pred cerkevjo Jih je šolska mladost v verstah z banderci v roki pričakovala. Ko so se bili v duhovski hiši pri svojih duhovnih tovarših v pričo več zbranih mestnjanov s solzami v očeh poslovili, se okoli treh popoldan vzdignejo iz stanovanja in se podajo v veliko cerkev. Pridši iz cerkve na cerkveni prag blagoslovč od ondot klečijočo šolsko mladost in jokajoče ljudstvo, stopijo v kočijo in k Njim gosp. šolski vodja, topovi začnejo pokati, veliki zvon zabuča z drugimi vred in tako ginjaivo priterkuje, de se je sleherniga serce moglo britkosti topiti, in odpeljejo se Krajnu nepozabljivi dušni pastir počasi sredi med jokajočimi verstami šolske mladosti in silno veliko zbraniga ljudstva. Ko iz mesta unkraj Save pridejo, in se po Gaštaji gori peljejo, začne ravno tako ginjaivo priterkavati tudi v Smartnu poleg Krajna, iz kteriga se zmiraj ljudstvo žalostno za Njimi gleda, in topovi in zvonovi se še dolgo tje za Njimi razlegajo. V 7 kočijah Jih je mestno predništvo in več mestnjanov z gg. učenci vred blizo Medvod spremilo, od kodar se mil. prost dalje podajo. Milostljivi Bog Jih vodi po vsih potih; serca in zelje Njih nekdanjih ovčic Jih bodo povsod spremljale. —

Iz Postojne. Že več let zaporedama, pa tudi letas mescev roznika in vinotoka je naš deleč znani in prijazni terg Postojna imel veliko čast in posebno veselje, de so Njih veličanstvo cesarica Marija Ana Pija pri nas ostali in tudi 2 noci prenočili. 23. t. m. so Nj. veličanstvo storili dolgo pot od Kodroipa nepretergama do Postojne, popotvaje skoz Videm in Gorico, in so zvečer ob 8. k nam prišli. Ostali so potem celi dan v nedeljo v Postojni, so bili ob 8. z veliko pobožnostjo in spodbudo vernih pri sv. maši, so tudi popoldne s svojim spremstvom vred sveto Rešnje telo obiskali. Njih veličanstvo imajo namreč posebno hubezen do postojnske cerkve, k ktere olepsanju so tudi Oni zlasti z napravo prelepiga in dražiga križeviga pota pripomogli. (Je pa tudi sploh postojnska cerkev dostojna vse pohvale, ktero lepo ozalitati si prečastitljivi gospod dekan s pomočjo nekterih cerkvenih dobrotnikov in prijateljev na vso moč prizadevajo. Vr.) V ponedeljek proti 8. zjutraj so se svitla cesarica podali na posebnim hlaponu dalje proti Dunaju, in spremljale so jih hvaležne blagrovanja postojnskih prebivavcov. Spremljaj tudi Bog pobožno cesarico, de naj zdravo in srečno popotva, in ohrani se dolgo predrago življenje ti visoki dobrotnici!

Iz Kanala, 10. t. m. Ljuba „Danica!“ Ker nam ti večkrat iz mnogoterih slovenskih in tudi družih krajev kaj od Božjih vež naznanuješ, ali bi ne hotla tudi tega mojiga dopisa iz Kanala pri Soči sprejeti in ga oznaniti?

Že sedem let je preteklo, odkar se ni na Verhu, vasi eno uro nad Kanalam, Božja služba opravljala. Bili so tamošnje cerkev zaperli in potem tudi do tal poderli, ker se ni spodobilo v taki kajži maševati. Lani so se lotili prebivavci tega sela novo cerkev zidati, in so jo letas dovršili. Pa je niso zidali več na starim mestu zunaj vasi, ampak na nekem homcu v sredi vasi. To je tudi bolj pametno, kakor pa jo zidati tam kje na samoti, kamor ljudje malokdaj zahajajo in jo le redko kdaj obiskujejo. Tam naj se cerkve zidajo, kamor zamorejo verni kristjani pogostoma hoditi, in ne sami pastirji in njih čede. Za vas 25 hiš so naredili Verhljani lepo vežo Božjo, de se je vsakimu, ki je v njo stopil, priljubila. Dans, t. j., 10. vinotoka (okt.) je bila ta nova cerkev v čast sv. Antonu opatu blagoslovljena. To sveto delo so opravljali vis. č. gospod fajmošter kanalski, Joan Budav; stregla stajim dva gospoda kaplana, eden iz Bajnsice in eden iz Kanala. Ljudi se je bilo zbralo toliko, de bi bile mogle tri take cerkve biti, de bi bile vse obsegle. To je očitno znamenje, de ti ljudje ljubijo sv. cerkev. Gospod fajmošter so Verhljane lepo ogovorili in pohvalili njih prizadetje, de so si tako lepo cerkvico omislili, in so potem govorili od obredov ali cerkvenih šeg pri blagoslovljevanji cerkve. Vsi so bili v častitiga govornika zamaknjeni, so ga, se nadjam, tudi z vernim sercem poslušali, in bodo le-to svojim otrokam z veselim spominam pripovedovali. Okoli poldruge ure popoldne smo to sveto opravilo z zahvalno pesmijo „Te Deum laudamus“ sklenili in potem ko smo temu dnevu dostojno se pokrepčali, smo se zopet v novo cerkev podali, kjer smo po odpetih latinskih večernicah zadobili z blagoslovljeno vodo sv. zegen, in smo veselo vsak na svoj dom se podali. Družiga ne vem pristaviti, kakor to, de naj se pri zidanji novih cerkev na to gleda, de ne bodo skednjem podobne, ampak naj bodo take, de se bodo v slehernim sercu zamogle obuditi misli in besede kronaniga preroka Ps. 25, 8: „Domine dilexi decorem domus tuae, et locum habitationis gloriae tuae; Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše, in kraj, kjer prebiva tvoje veličanstvo“.

Iz Šent-Andreja na Koroškem, 15. kozoperska. Veliko veselje smo večeraj tukaj imeli, ko so nas nenadama obiskali verli in pregoreči provikar iz srednje Afrike, prečastiti gospod Matevž Kirchner, danes so se zopet dalje peljali, skoz Maribor v Gradec in na Dunaj. Se posebin nameni njih prihoda do nas je bil, z Njih Milostjo, našim prečastitljivim gospodam knezam in škofam pogovoriti se zastran vpeljanja bratovšine ss. Cirila in Metoda tudi v afrikanskim misijonu. *) Pravili so namreč, de ondotni razkolniški kristjani veliko nagnjenje do katoliške cerkve razodevajo in silno radi pridige in kersanske nauke v misijonski cerkvi v Hartumu poslušajo. — Veliko pobožnih duš se je danes zbralo, ko so v škofijski cerkvi sv. mašo brali, pri kateri sta jim dva bogoslovca stregla. Pa nam tudi niso mogli zadosti dopovedati od preljubeznjiviga sprejetja v Ljubljani in na Krajskim sploh.

Iz Smihela pri Plibergi na Koroškem, K. K. Vzemi, ljuba „Danica“, ki nam več drugih cerkvenih zgodovin donasaš, v svoj sloveci list tudi slovesno posvečbo cerkve svete Katarine v podfari smihelski 10. kozop. 1858.

Bil je namreč vesel dan, kakoršniga Božja milost smihelčanam, zanesljivo rečem, še nikoli ni dala doživeti, in ga tudi težko kdaj več bo.

Že prej ta dan je imel praznično obleko. Pridni, bogaboječi farani se veselo na odmenjeni kraj zbirajo, de bi

*) Nazaj v misijon gredé mislijo tudi Jeruzalem obiskati in tamkej zastran te bratovšine pridigati ter jo priporočati tudi v sveti zemlji. Vr.

svojiga višjiga pastirja, Milostniga knezo-škofa spodobno sprejeli. Šolska mladina je bila ocvetličena, deklice večidel belo oblečene in ovenčane na glavi. Za njimi gre duhovšina in nekoliko šolskih učencev v lepim redu na mično ozališani prostor, kjer so svojiga pastirja željno pričakovali, in slovesno sprejeli. Milostljivi škof blagoslov svoje ljubljene ovčice, in procesija se poda v farno cerkev ter gredé prepevajo litanije Matere Božje ginjeno, z veselimi in pobožnim sercam. V cerkvi so bile litanije vsih Svetnikov z dvema blagoslovoma, potem so Milostni škof z gg. duhovni v kapeli pred svetinjami ss. Celestina, Konstanca in Donata, ktere so bili seboj prinesli, duhovske molitve opravili, po dokončanih molitvah pa svojim ovčicam priporočili, naj bi tudi one ostanke teh mučencev in zdaj svetnikov Božjih z molitvami in duhovnimi pesmami spodobno počastile, kar se je tudi prav pobožno zgodilo.

Drugi dan so prvo sv. opravilo imeli Milostni knez in škof; domači gosp. fajmošter in prvi gosp. kaplan sta jim stregla. Po sveti maši so drugi gosp. kaplan pridigovali. Po dokončani službi Božji se podajo škof in duhovšina na bližnji hribček ali homec, kjer stoji zala cerkve sv. Katarine, in so jo posvetili ter svetinje omenjenih Svetnikov v altar zazidali. Po posvečenju cerkve se prične pridiga v novoposvečeni cerkvi in zunaj cerkve, ker ljudi je bilo neizrečeno veliko.

Po pridigi je bilo veliko opravilo, kronana sv. maša, maševali so namreč prečastitljivi gospod Gašper Albrecht, stolni dekan in korar šentandreški, rojak šmihelske fare.

Po pridigi, se vernejo škof z nekoliko mašniki v farno cerkev, kjer so šmihelčanam posvetili drugo prebivališče Božje, namreč, staršem njih otroke z zakramentam sv. birmе.

Po sv. birmi so Milostljivi knez in škof pred altarja staršem in botram toliko ljubeznjivo in ginjeno na serce govorili, de so vsim poslušavcem solze v očeh migljale in se jim jele vtrinjati kakor sreberne jagode, posebno ko so rekli: „Ljubeznjive moje ovčice! spolnujte zvesto poslednje nauke in opomine svojiga pastirja, kteri zdaj zadnjokrat k vam govori. Ne bote vidili več mojiga obličja, ker se ločim od vas, drage ovčice! Spomnite se na-me v svojih molitvah, posebno kadar bote slišali, de mi bojo zvonovi zadnjokrat peli, in mi bo mertvaška luč v rokah ugasnila, molite pobožno: Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti!“

Ob štirih popoldan se oglašé zvonovi nam milo oznanovaje ločitvo višjiga pastirja od njih ljubljenih ovčic.

Končavši naj pridam še pesmico, ki so jo peli pevci pri tej priložnosti; zložili so jo gospod Oliban, kaplan pri Materi Božji na jezeru.

Oj bodi le vesela, Šmihelska fara ti, Zdaj okolica cela Se s tabo veseli. Ker želja je goreča Dans dopolnila se, Da cerkve sloveča Se znoviga odpre.	Na griču tu zelenim Nam cerkveca stoji, In farmanam poštenim V pohvalo se svetli, So radi darovali Z dobrotljivo rokó. Ter delo dokončali So z druženo močjó.
Odpre se posvečena, — Vam svetli knez — Gospod! Zato naj prej 'zrecena Ponizna hvala bod', Ko bote se ločili Oh, v daljni kraj od nas, Še bodemo molili V tej cerkvi za Vas!	Kdor lepo cerkvo ljubi, Za Božjo čast skerbi, Nikolj ne bo na zgubi, Saj skušnja to uči, Zatorej le darujmo Tud še prihodnji čas. In Bogu posojujmo. On bo požegnal nas.
Tud Vam, gospod častiti, Domači naš pastir! Ne smemo pozabiti, Hvaležni biti zmir, Ker z nami ste skerbeli, Da delo šlo od rok, Oj, bodite veseli, Povernil Vam bo Bog.	Zdaj se priporočimo Tud Tvoju varstvu še, Ki tukaj Te častimo: Patrono cerkvice: Šmihelska vsa dolina Zdihuje dans na glas: O, sveta Katarina, Ti pros' Boga za nas!

Le prosí, da nas reši
Od vsega hudiga,
Da strela več ne treši. *)
Da zemlja sad nam da;
Da Božji strah nas vodi,
Spominja nas na smert,
Da enkrat vsim od tudi
Bo sveti raj odpert!

Razgled po kersanskim sretnu.

Na Dunaji se je v dan sv. evangelista Luka, 18. t. m., v stolni cerkvi sv. Štefana pričel posebni cerkveni zbor. Že dan poprej popoldne ob 5. so se bili vsi zborniki pri viksim škofu zbrali. Odločeni dan pa so se vsi v procesii podali v stolno cerkev. Naprej so šli redovniki dunajskiga mesta in predmestij s svojimi krizi, za njimi subdiakon s križem metropoliskiga kapitela in za njim bogoslovci, mestni in predmestni fajmoštri z rudečimi stolami in duhovšina velike stolne cerkve. Nadalje kadilnika, nadškofijski križ, teologi in kanonisti, zborni zapisovavci in tajniki, zborna promotorja (Kučer in dr. Fessler) v rudečih pluvialih, samostanski predniki in provinciali avstrijskih redov, kapitelški prokuratorji tudi v rudečih pluvialih, opati in prosti vsiga cerkveniga okrožja v pluvialih in belih mitrah, stolni kapitel, posvečeni škof in zborna očeta, šenpoliški in linški škof v rudečih pluvialih in mitrah z zlatam vezeni, poslednjič viksi škof v rudečim pluvialu s predrago škofovsko kapo in pastirsko palico. Na to so svitli kardinal in viksi škof prejeli mašno obleko ter so pontificirali mašo od sv. Duha. Globoko ginaljivo je bilo viditi, ko je pred zavzivanjem šel kušlje miru od njih svitlosti zverstama do vsih pričujočih. Po sv. maši so se vsi v ravno tistim redu podali v sredo cerkve, kjer je bil prostor za sejo pripravljen in vsakimu svoje mesto odločeno. Bil je v sredi cerkve postavljen priprost altar in pred njim klečalnica. Tukaj kleče so viksi pastir začeli predglas 68. psalma, in duhovstvo je zverstama molilo ta psalm, ki popisuje terpljenje Kristusa in njegove sv. Cerkve. Nadalje so kleče molili zadevno molitev in litanije vsih Svetnikov. Od vsiga duhovstva peti sponsorji so se slovesno razlegali po obširnih prostorih veličanske stolnice, v kateri je čez 7 sto let zopet prvič metropolit dal svoj nadpastirski blagoslov v zbor zedinjenim očetam in duhovnam svojiga okrožja. Naslednjič je diakon izpel sv. evangeli, ki je v pontifikalu za prvo sejo odmenjen, in Njih svitlost so zapeli pesem k sv. Duhu (Veni Creator); po ti pesmi so vsi odšli, kteri se ne štejejo k cerkvenimu zboru. Zdaj se je začela prva seja. Pod sv. križem, ki je stal na priprostim altarji med 6 gorečimi svečami, so sedeli prečastitljivi viksi škof — obnjeni proti zbornikam, ki so bili krog njih v triverstnim polkrogu zbrani. Ob desnici in levi so imeli obojna škofa, iz Šent-Hipolita in Linca. Po dokončani seji je bilo zopet ljudstvo dopušeno, viksi škof so dali blagoslov, in s procesijo je bila dokončana ta prva seja, kakor je bila tudi začeta. Tako popisuje „Volksfrd.“ to imenitno cerkveno slovesnost. — Druga seja cerkveniga okrajniga zbora je bila 26. t. m., pred katero so imeli Šent-hipolitski škof, Ignaci Feigerle, veliko sv. mašo. — V. č. g. provikar Mat. Kirchner iz Hartuma je prišel na Dunaj, de bi tudi tukaj novih udov za misijon v srednji Afriki pridobil, s kterimi se bo spomladi zopet tje povernil. Tako piše „Volksfrd.“ 26. t. m. — Beneški patrijarh so s pastirskim listam 20. t. m. začeli družbo v prid zanemarjenih dečkov ali fantalinov. Ni dolgo, kar je neki benečanski mestnjak v svoji oporoki 100.000 lir v ta namen zapustil. Povsod se čuti potreba taci družtev, pa se vender le tolikanj težko na dan spravijo. — Tirolski očetje frančiškani so 4. t. m. v Cincinatu v Ameriki pričeli novo gimnazijo; za mladenčce, ki si bodo duhovski stan zvolili, se bodo poznejši napravile tudi bogoslovske šole.

*) Pred več leti je bila strela toto cerkvo razhrušila. Pis.

Slovstvo.

„Drobtince“ za leto 1858 so sicer pozno na svitlo prišle, so pa za to dobriga in pošteniga blaga prinesle, ki bo kupeca mikalo ob enim in mu obilno koristilo. Obsegajo 22 pol prijazniga in razločniga natisa. Na čelu je podoba sv. Justa, spričevavca ali mučenca in zavetnika terzaške škofije. Med stvarino nahajamo: Pet pridig od poslednjih reči (ranje. škofa Wittmana v Regensburgu); življenje dveh imenitnih slovanskih mož, eniga duhovskega in družiga vojaškega, namreč, terzaškega ranje. škofa Mat. Ravnikarja, nasiga rojaka, in grofa Radeckiga; k temu pa še pošteniga kmetiča Janeza Brinovca iz Gomilskiga. Dalje popis slovesne božje poti Marije-celjske; silo koristna spisa: Za vse, ki imajo pri cerkvah opraviti, in prijazno pismo ministrantam, in polne bukve družiga dobriga in lepiga blaga. Priporočimo tedaj z lahko vestjo in prav priserčno vsim Slovencom lepe in koristne „Drobtince“ in vošimo, naj bi jih tako goreče kupovali, kateri imajo dar in čas, pa naj bi tako goreče pisali, de bi skorej naslednji tečaj za leto 1859 na svitlo prišel.

Podobe gleichenberške.

Švajcerija. *)

Stoji tu sred višave „švajcerija“:

Pod eno streho stan ljudi, živine —

Pri tleh je kráv, na podu pa družine —

Po naše reklo bi se: mlekarija.

Tu gorski hram in mestna kavarija

Vsakdan krepčata prisilicov množine:

Tu gerlu vžitek, tu razgled z višine

Po rajski okolici je očem gostija.

Dobi pa tudi za sereč in glavo

Tu hrane se dovolj — na vsaki steni:

Napisi zlatih ukov dragoceni. **)

Ni vmes škodljiviga, vse vkusno, zdravo

Le sad je zrele skušnje, zvedenosti;

To vsim odperite bukve so modrosti.

Osamljenca.

Tedaj sva le samá še tu ostala:

Z menó le ti, Evzebjá ***) ljubeznjiva?

To zguba je — za naji ne skeljiva,

Ker nisva se za drušnje kaj pečala.

Doslej molitve sad sva pregledvala:

Kak bogat, blažin je! Tedaj beriva

Ga zdaj za sé, za druge, ter — moliva!

Kaj zdá obilost, ko bje ne vživala!

Ti, mlada, zdrava, srečna si. — al mene

Teró z bolehnostjo vse nje nadloge:

Tezave, skerbi, stiske — mnoge mnoge!

Oh, moli moli, Evzebjá! tud za mene —

Za zdravje duše mi, pa tud telesa,

Za kruh vsakdanji le in za — nebesa!

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Zbirka v Gorici poslana po gosp. mestnemu kaplanu Furlani-u 18 gold. — Visokorodna grofnja vd. Blagajeva 2 mérnika susiga sadja. — G. St. 30 kr. — Z Jézice 4 gold. — G. B. L. 1 cekin.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Pobožna duša 1 gold. — Vse v Božjo čast 3 gold. — Duhoven iz Dolenskiga 1 gold. — G. — ik 2 gold.

Za bolnišnico in kat. cerkev v Jablunki:

Hvaljen bodi Jezus Kristus! 1 gold. 26 kr.

*) „Die Schweizerei“, to je, naprava po švajcerski šegi za mleko in mlečne jedila.

**) Teh napisov so polne vse stene in opaži zunaj in znotraj hiše, in namestujejo kaj dostojno sobske ali stenske malarije.

***) „Eusebia“ je imé prelepih bukev od dolžnosti in sadu molitve.

Obrajt.

4 cekine, ki so nam jih visokočastit in preblagoserdin gospod v radovoljno porabo dali, smo tako-le obrnili: 2 cekina za naše domače zamurce, 1 cek. za veliki altar ternovske cerkve, 2 gold. za mis. gosp. Olivieri-a, 1 gold. za Knobleherjev spominek, 1 gold. 38 kr. za neko mater, ki jo lačni otroci kruha prosijo. — 5 gold. družiga dobrotnega gospoda takole: 3 gold. za naše zamurce, 1 gold. za nekiga potrebniga učenca, 30 kr. za reveža bolnika, 30 kr. za afrikanski mis. — 1 tol. še družiga blaziga g. dobrotnika: 1 gold. za naše zamurce, 1 gold. za mis. g. Olivieri-a.

Duhovske zadere.

V ljubljanski škofii. Razpisani ste fari: Běloskalska (Weissenfels) 23. in železniška 26. t. m. — G. Karol Prohaska pride v Bloke; g. Tom. Šlibar v Šmartin pod Šmarno goro. Umerli so gg.: Jan. Lavter, ekspoz. v Košici 18. t. m.; Val. Aleš, kaplan v pokoji, na Opčini v terzaški škofii 15. t. m.; Anton Globočnik, gl. zgorej. R. I. P.!

Spremembe v lavantinski škofii. Zavolj starosti in bolehnosti doberloveškega (Eberndorf) prošta in dekana, preč. gosp. Jan. Ilgovca, ki so pretečeniga mesca kimovca svojo zlato novo mašo obhajali, je imenovani preč. gosp. Andrej Aliančič, duh. svetovavec in fajmešter v Šent-Kancjanu, administrator doberloveške dekanije. — Iz enakih vzrokov je imenovan gosp. Matija Grösing, kurat na Prebelnu, administrator Šent-lenarske dekanije. — Umerl je gosp. Franc Sili, kurat v Podgorji. R. I. P.!

Pogovori z gg. dopisovarci.

V. č. g. St.: Prejeli s posebno hvaležnostjo. — G. T.: Le góri ž njim! — V. č. g. S.: Za take reči se ne jemlje plačilo. — G. — v —: Vstregli ste nam. — G. K. K.: Smo poslali; hvala za dopis.

Za dr. Knobleherjev spominek.

Prenesek od 1.—8. naznanila 4 cekini in 690 gold. 24 kr.

Iz moravške dekanije nasled. 40 gold.

Gospod Janez Toman, dekan v Moravčah	4	9
„ Janez Zupančič, kaplan v Moravčah	2	—
„ Jakob Blaznik, kaplan v Moravčah	2	—
„ Juri Varl, fajmošter v Krašnji	1	—
„ Jožef Malič, fajmošter v Česnicah	1	20
„ Jožef Lomperger, fajmošter v Blagovci	2	—
„ Janez Dornik, fajmošter v Šent-Gotardu	2	—
„ Franc Pleško, kaplan v Šent-Gotardu	1	—
„ Kajetan Hueber, fajmošter v Čemšeniku	5	45
„ Andrej Hafner, fajmošter v Zagorju	1	—
„ Juri Smrekar, fajmošter v Šent-Lampretu	3	—
„ Martin Jenoh, fajmošter na Sveti gori	2	—
„ Pavel Čuden, fajmošter na Savi	2	—
„ Franc Strojín, fajmošter v Hotiču	2	—
„ Jakob Mulhar, fajmošter v Pečih	1	6
„ Pavel Šafar, fajmošter v Šent-Heleni	2	—
„ Janez Breclnik, fajmošter v Dolu	3	—
„ Matevž Primožič, fajmošter v Ihanu	2	—
Lenka Lavrač	—	40
Gospod Anton Potočnik, kapl. v Šmartnu pri Krajnu	2	—
„ Jakob Razpotnik, kaplan v Naklim	1	—
„ F. K.	1	—
„ A. Kl.	2	—
„ Jožef Rozman, dekan v Trebnim	5	—
Gospodje bogoslovci ljubljanski	22	32
Gospod Bl. L.	1	—

Skupaj: 74 gold. 32 kr.

S poprejšnjim: 4 cekini in 764 „ 36 „

Popravek. V spisu od Fare pri Kostelu popr. lista naj se bere 8. (namesto 9.) kimovca zjutraj so mislili farmani s smodnikom itd.